

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Declarație publică pe marginea derapajelor de la procesul democratic din 3 decembrie 2020, comise de către noua majoritate parlamentară PSRM, Partidul For și grupul „Pentru Moldova”

Gribincea Vladislav · Monday, December 7th, 2020

Platforma Națională a Societății Civile din cadrul Parteneriatului Estic condamnă cu vehemență abuzurile comise prin nerespectarea procedurilor legale de promovare a proiectelor de lege comise de către majoritatea parlamentară, formată din Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, Partidul For și grupul Pentru Moldova, în ședința plenului Parlamentului din 3 decembrie 2020, și anume, adoptarea cu încălcarea flagrantă a procedurii legislative a unor proiecte de legi de importanță majoră pentru securitatea economică, socială și informațională a țării. Derularea evenimentelor la ședința în plen a luat caracteristicile unor înțelegeri dintre clanurile cu interese obscure aflate la putere, punând în pericol relațiile externe cu partenerii strategici SUA, UE și România, camuflând schemele de corupție în proiectul de lege a bugetului și subminând securitatea statului prin proiecte de legi ce alimentează scindarea pe criterii etnice, stimulează separatismul și federalizarea Republicii Moldova.

Totodată, niciunul dintre proiecte nu a fost supus expertizei anticorupție și nu a fost consultat public. La fel, au lipsit avizele comisiilor parlamentare de profil și avizul Guvernului. Proiectele au fost votate în regim de urgență, deși, cu o singură excepție, nu vizează subiecte urgente. Constatăm că majoritatea deciziilor adoptate pe 3 decembrie 2020 au scopul de a submina rolul noului Președinte ales al Republicii Moldova. Îndemnăm deputații în parlament să respecte cu strictețe legea, voința poporului și să se abțină de la promovarea inițiativelor care subminează statul de drept, independența instituțiilor publice, democrația și relațiile externe ale țării, precum și încurajează promovarea schemelor obscure în detrimentul intereselor și obiectivelor naționale. Totodată, îndemnăm Parlamentul să-și exercite pe deplin funcția de control parlamentar, să respecte principiile transparenței decizionale, să nu accepte spre aprobare documente care nu au respectat procedurile legale de consultarea cu publicul, iar instituțiile statului nu trebuie să-și schimbe subordinea în funcție de cine vine la Președinție.

La ședința din 3 decembrie 2020, Parlamentul a adoptat următoarele acte principale:

- În două lecturi în aceeași zi – [legea privind trecerea SIS-ului în subordinea Parlamentului](#). Proiectul a fost înregistrat în parlament de deputații socialiști pe 1 decembrie 2020 și votat peste două zile, fără avizele comisiilor parlamentare și fără existența raportului de expertiză

anticorup?ie, care sunt obligatorii conform legii. Acesta nu a fost discutat nici m?car în comisia Parlamentar? privind securitate ?i ordine public?, care trebuia s? prezinte raportul în plenul Parlamentului. Prin dispozi?ia Pre?edintelui Parlamentului, proiectul a fost transferat pentru examinarea Comisiei juridice, controlat? de majoritatea parlamentar?. Graba cu care a fost adoptat? aceast? ini?iativ? legislativ? nu poate fi explicat? decât prin dorin?a Partidului Sociali?tilor din Republica Moldova de a controla politic SIS-ul dup? pierderea alegerilor presiden?iale de c?tre Igor DODON. De altfel, trecerea SIS-ului sub control presiden?ial a fost efectuat? tot la solicitarea Partidului Sociali?tilor din Republica Moldova, în anul 2019, când Pre?edinte al ??rii era liderul informal al acestui partid.

- În dou? lecturi în aceea?i zi – [anularea legii din anul 2018 privind vânzarea terenului pe care s-a aflat stadionul republican pentru construc?ia Ambasadei SUA în Republica Moldova](#), dup? ce a fost înregistrat de deputa?ii sociali?ti la 1 decembrie 2020. Proiectul, de asemenea, nu a fost discutat în toate comisiile parlamentare ?i nu a fost supus expertizei anticorup?ie. Proiectul a fost votat f?r? avizul Guvernului, care este obligatoriu pentru proiectele ce pot afecta veniturile publice. Avizul Guvernului era imperios necesar ?i din considerentul c? adoptarea acestui proiect poate duce la o înr?ut?ire a rela?iilor bilaterale cu SUA. Men?ion?m c?, la 2 decembrie 2020, Partidul ?or a înregistrat în [parlament un proiect de lege de concesionare a acestui teren](#), iar dup? adoptarea din 3 decembrie a legii, liderul acestui partid, Ilan ?OR, a anun?at pe re?elele sociale c? va construi pe acest teren un parc de distrac?ii.
- În prima lectur? – [modificarea legisla?iei cu privire la func?ionarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova](#). ?i acest proiect, înregistrat de deputa?ii sociali?ti pe 1 decembrie 2020, a fost adoptat f?r? a fi discutat în prealabil, în lipsa avizului tuturor comisiilor parlamentare ?i a expertizei anticorup?ie. Având în vedere c? subiectul limbilor vorbite în Republica Moldova este unul deosebit de sensibil pentru societate, adoptarea cu înc?lcarea legii a acestui proces agraveaz? în mod inten?ionat tensiunile în societate, aparent cu scopul de a sustrage opinia public? de la problemele reale cu care se confrunt? ?ara (criza pandemic? care se agraveaz?, cre?terea ratei s?r?ciei, corup?ia etc.).
- În prima lectur? – [modificarea legisla?iei audiovizuale](#), pentru a reduce volumul obligatoriu al materialului propriu difuzat ?i a exclude interdic?ia pentru difuzarea materialelor propagandistice de peste hotare. Acest proiect a fost înregistrat de deputa?ii sociali?ti pe 23 noiembrie 2020, cu 10 zile pân? la aprobarea în prima lectur?. Nici acest proiect nu a fost discutat în comisia de profil (educa?ie ?i mass-media) ?i a fost alocat de pre?edintele Parlamentului pentru a fi prezentat Comisiei Juridice, controlat? de majoritatea parlamentar?.
- În prima lectur? – adoptarea politicii bugetar-fiscale, a bugetelor de stat ?i de asigur?rii sociale pentru anul 2021. Proiectele, cu un volum de câteva sute de pagini, au fost publicate de Guvern pentru consultare public? la 30 noiembrie 2020, adoptate de Guvern în aceea?i zi ?i înregistrate în parlament în seara zilei de 1 decembrie 2020. Similar practicii defectuoase deja stabilite, proiectele nu au fost discutate în toate comisiile parlamentare. Deputa?ilor le-a fost acordat mai pu?in de 24 de ore pentru a le studia. Având în vedere importan?a acestor proiecte, examinarea lor cu a asemenea grab?, chiar ?i în prima lectur?, când se discut? chestiunile conceptuale ale legilor, nu poate fi justificat? în niciun fel.

La fel treze?te îngrijorarea faptul c?, în ultima perioad? de timp, deputa?ii din majoritatea parlamentar? au înregistrat în parlament mai multe proiecte de legi menite de reduc? democra?ia parlamentar?. Tot în ?edin?a din 3 decembrie 2020 a fost modificat? componen?a biroului permanent al Parlamentului – organul care stabile?te agenda parlamentar?. A fost redus num?rul reprezentan?ilor Partidului Democrat din Moldova, care acum este în opozi?ie, pentru a asigura controlul majorit??ii parlamentare asupra biroului permanent. Acest comportament este

iresponsabil și nu poate decât să țirbească și mai mult încrederea în Parlament. **Comisia de la Veneția** s-a pronunțat împotriva reducerii democrației la un simplu majoritarism: „Democrația nu poate fi redusă la guvernarea majorității; regula majorității este limitată de Constituție și de lege, în primul rând pentru a proteja interesele minorităților. Desigur, majoritatea conduce țara în timpul unei perioade legislative, dar nu trebuie să supună minoritatea; are obligația de a-i respecta pe cei care au pierdut ultimele alegeri”.

Declarația în limba română este disponibilă **AICI**.

Declarația în limba engleză este disponibilă **AICI**.

Semnatarii Declarației:

1. Transparency International Moldova
2. Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT
3. Centrul pentru Jurnalism Independent
4. Institutul de Dezvoltare Urbană
5. Asociația Presei Independente
6. Asociația Promo-LEX
7. Institutul European de Studii Politice
8. Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”
9. Institutul pentru Drepturile Omului
10. „Ave Copiii”
11. Centrul de Resurse Juridice din Moldova
12. Centrul Național al Romilor
13. Institutul pentru Politici și Reforme Europene
14. Centrul Analitic Independent Expert-Grup
15. Uniunea Organizațiilor Invalizilor din Moldova
16. Comunitatea WatchDog.md
17. ESGA (Experts for Security and Global Affairs)
18. Amnesty International Moldova
19. Asociația Națională a Para-juriștilor din Republica Moldova
20. CASMED
21. Local Democracy Agency Moldova
22. INVENTO
23. Centrul de Instruire și Dezvoltare Educațională
24. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă
25. Asociația pentru Reabilitarea Invalizilor din Republica Moldova
26. Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități
27. Alianța INFONET
28. Institutum Virtutes Civiles
29. ????? ????????????????
30. Centrul de Politici și Reforme
31. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”
32. Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova
33. Asociația Femeilor Profesioniște și de Afaceri din Moldova

34. Congresul Autorităților Locale din Moldova
35. Asociația pentru Politică Externă
36. INTECO
37. „Mame în Acțiune”
38. „Femeia și Copilul- Protecție și Sprijin”
39. Centrul „Pro-Europa” din Comrat
40. Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă din Ungheni
41. Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Moldova
42. Centrul Regional „Contact” Bălți
43. Grupul de Inițiativă a Tinerilor pentru Viitor
44. Centrul de Informare și Susținere a Tinerilor Economiști „CERTITUDINE”
45. Centrul Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT
46. „Pro Cooperare Regională”
47. Asociația Micului Business din Moldova
48. Centrul pentru Dezvoltare și Management
49. Centrul de Dezvoltare Economică și Afaceri Publice
50. Business Consulting Institute
51. Rețeaua Națională LEADER în Moldova
52. „Terra-1530”
53. Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă
54. Centrul de Consultanță Ecologică Cahul
55. BIOS
56. ECOTOX
57. Organizația Teritorială Ștefan-Vodă a Mișcării Ecologice din Moldova
58. Centrul Regional de Mediu din Moldova
59. Asociația pentru Valorificarea Deșeurilor
60. Mișcarea Ecologistă din Moldova
61. „Hai Moldova”
62. Centrul Regional al Studiilor de Mediu ECOS
63. Centrul Republican pentru Copii și Tineret Gutta-Club
64. Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului „Eco-Tiras”
65. „Cutezătorul”
66. „Caroma-Nord”
67. Eco-Contact
68. „BIOTICA”
69. Centrul Național de Mediu
70. Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabilă
71. Automobil Club Moldova
72. Eco-Sor
73. GREEN-School
74. Institutul de Instruire în Dezvoltare „Millenium”
75. Consiliul Național al Tineretului din Moldova
76. „Tinerii pentru Dreptul la Viață”
77. Fundația Est-Europeană
78. Agenția de Cooperare Transfrontalieră și Integrare Europeană
79. „Eco-Răzeni”
80. Institutul de Politici Publice
81. Fundația pentru Dezvoltare din Republica Moldova

82. "Interacțiune"
83. Fundația pentru Educație și Dezvoltare din Moldova
84. AEGEE-Chișinău
85. Centrul de Inovare și Politici din Moldova
86. Asociația Regională a mamelor cu mulți copii și a femeilor-întreprinzători din Găguzia „VESTA”
87. Centrul European pentru Inițiative civile „Stalker”
88. Platforma pentru Cetățenie Activă și Parteneriat pentru Drepturile Omului CAP
89. Institutul Muncii
90. Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova
91. Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova
92. Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții SINDICONS
93. Federația Sindicală „SĂNĂTATEA” din Republica Moldova

This entry was posted on Monday, December 7th, 2020 at 9:39 am and is filed under [Noutăți](#).
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.